

Guanyadora de les eleccions: la reina de la democràcia alemanya.

La gran líder

Amb la victòria en les eleccions, Angela Merkel ha aconseguit desacreditar els seus detractors més severs del partit. Ara toca decidir: una gran coalició amb l'SPD, el pacte més senzill, o CDU i Verds, una oportunitat i també una aventura.

Volker Kauder canta, Ursula von der Leyen balla i Angela Merkel aplaudeix. Sona “Tage wie diese” (Dies com aquests), del grup alemany Die Toten Hosen. És diumenge, una mica més tard de les 9 del vespre, a la casa Konrad Adenauer a Berlín. La Unió Demòcrata Cristiana (CDU) està de festa.

Els ajudants de Merkel del Team Deutschland duen samarretes amb l'emblema “Nosaltres continuarem sent cancellera”, i fan onejar petites

banderes d'Alemanya. Volker Kauder canta “en dies com aquests desitgem infinitat”. Algunes banderetes arriben a l'escenari, Hermann Gröhe, secretari general de la CDU les agafa per repartir-les. Merkel ho veu, para d'aplaudir i agafa Gröhe del braç. Li treu les banderetes, xiuxiueja unes quantes frases i mou el cap. Llavors, es dirigeix amb resolució al lateral de l'escenari i torna les banderetes negres i daurades a un treballador.

A l'hora del triomf, Merkel també resta fidel a si mateixa. Ningú no es pot molestar per res. Fins i tot les banderetes negres i daurades li semblen sospitoses; a l'estranger algú podria pensar que es tracta d'un arravatament nacionalista. No s'ha de cridar l'atenció.

Aquesta és precisament la dona a qui han votat el 41,5 % dels electors. Aquesta és la dona que ha de continuar governant: tranquil·la, prudent, una dona que sempre conserva la calma general. Merkel continuarà sent cancellera. Però amb qui governarà?

Es tracta de la seva primera victòria personal. Ha obtingut dues vegades minsos resultats per a la CDU i la CSU (Unió Social Cristiana de Baviera), al voltant del 35%. Tot i que llavors va poder governar, primer amb el Partit Socialista Alemany (SPD) i el Partit Democràtic Lliure (FDP), el partit de Merkel, sempre quedava limitat. La CDU sempre exigeix als seus candidats que arribin al 40%, i, excepte Edmund Stoiber, tots els altres candidats han superat aquesta meta, Konrad Adenauer, Ludwig Erhard, Kurt Georg Kiesinger, Rainer Barzel, Franz Josef Strauss i Helmut Kohl. I ara Merkel se suma a aquesta llista de noms, ara la CDU ha tornat a ser un veritable “partit del poble”. De fet, fins i tot durant un instant van poder abraçar la majoria.

El preu és que l'FDP no ha pogut entrar al Parlament alemany. Els liberals s'han atribuït l'error. Però Merkel no ha volgut deixar anar ni un sol vot, volia fer realitat els resultats de les enquestes. Es tractava d'ella, de l'últim èxit que li faltava, i no pas de la formació de govern. De totes maneres, no havia posat totes les esperances en l'FDP, creu que pot governar amb una gran coalició entre CDU i SPD. En aquest sentit, Merkel ha liderat una campanya egocèntrica. Ara ella és de-

finitivament la reina de la democràcia alemanya.

Peer Steinbrück no s'hi pot oposar. Tot i que ha millorat lleugerament els resultats de l'SPD, fins a 25,7%, encara queden curts per a una socialdemocràcia. Els altres partits de l'espectre d'esquerres, Die Grüne (els Verds) i Die Linke (L'Esquerra), tampoc no van tenir gaire èxit. Van perdre vots i no van arribar al 9%. Els Pirates, abans una opció possible per a gairebé un terç dels alemanys, ja no juguen cap paper.

Els nouvinguts són l'Alternative für Deutschland (Alternativa per a Alemanya) que amb el seu discurs euroescèptic han aconseguit un 5%. Un partit més de dretes que la CDU al Parlament hauria estat un malson per al partit de Merkel. La cancellera s'ho hauria pres malament. Ara s'obre la qüestió: l'AfD s'establirà fora del Parlament o haurà estat només flor d'un dia, com els Pirates?

Els resultats electorals mostren un país satisfet. L'SPD va posar l'èmfasi en la justícia social, però només un 12% dels electors van considerar que fos un aspecte rellevant. No hi ha cap majoria d'esquerres a la població alemanya. Només un 40% han votat els partits d'aquest espectre.

La gran part dels alemanys estan bé, estan contents amb la seva situació. Només es poden queixar, amb certes recances, de l'espionatge de l'NSA que no troba cap bloqueig al govern. Estan una mica preocupats per l'euro, però en conjunt estan tan poc nerviosos com la cancellera que han votat.

Quin govern necessita Alemanya? La majoria dels ciutadans volen una gran coalició amb l'SPD. Durant la crisi, 2008-2009, la gran coalició va quedar acreditada, per bé que anteriorment hagués mostrat l'horrible imatge de la discòrdia. Ara, alguns pilars importants de l'SPD s'oposen a aquest pacte.

Una coalició entre la CDU i els Verds seria interessant, pel fet que podria donar un nou impuls al país. Tanmateix, els Verds estan ocupats amb lluites internes. No serà fàcil per a Merkel trobar un soci. Tots saben que, al seu costat, no podran avançar.

De moment, Ursula von der Leyen no es preocupa, tot i que, com a possible successora, és un aspecte prou rellevant. Però ara, el vespre de les

eleccions, la ministra de Treball només té un objectiu: quan la cancellera pugi a l'escenari per celebrar-ho, vol ser al costat. Ursula von der Leyen s'espera en un esglaó que condueix a l'escenari, talment com un corredor abans del tret de sortida. Parla amb companys del partit, però es manté alerta, constantment fixa la vista contra una porta, que és davant seu. És per on ha d'entrar Merkel.

Llavors, arriba ella, la dona més poderosa del CDU, tan poderosa que la segona dona més poderosa del partit l'ha esperada durant un quart d'hora sense fer res més. La cancellera alemanya puja a l'escenari. Ursula von der Leyen ha aconseguit el seu objectiu, ser al costat de la cancellera, i està exultant. També Angela Merkel actua com si estigués ben contenta. "Avui estem de celebració", diu la cancellera, "demà tornarem a treballar".

Més del 41% per a la CDU, per a Merkel és més que una xifra. És la legitimitat que ha esperat durant tant de temps.

La victòria ha marcat una cesura per al partit. Ha finalitzat un debat que feia més de deu anys que acompanyava la cancellera. Quin grau de modernització és capaç d'assumir el partit? Quin percentatge del nucli de la CDU és indispensable?

Ja fa uns quants anys que Merkel no té cap oponent important. Ja queda lluny el temps dels forts presidents, Roland Koch, Christian Wulff o Peter Müller, en què cada reunió de la mesa es convertia en un suplici per als presidents.

Però, recentment, hi ha hagut alguns desacords amb els conservadors del partit i el sector econòmic. La marxa enrere de Merkel en el tema de l'energia nuclear, el servei militar obligatori i el matrimoni homosexual va provocar fortes crítiques. Va traïr els electors habituals, sense els quals no ha

Angela Merkel creu que pot governar amb una gran coalició entre la CDU i l'SPD

Peer Steinbrück, candidat socialdemòcrata, gran perdedor de les eleccions. A la dreta, Jürgen

podgut arribar a resultats de "40% més X". La crítica es feia més forta en tots aquells comicis regionals que donaven resultats poc favorables per al partit.

Ara ha desacreditat els seus crítics. La CDU i la CSU han tornat a sentir ben viva la paraula "partit del poble". Un partit amb un programa i un estil intransigents, que apunten al centre i que, descaradament, utilitzen el partit dels Verds i l'SPD. Aquest és la CDU de Merkel i la CSU de Horst Seehofer.

Una realitat especialment amarga per als detractors: Merkel ha aconseguit els resultats que esperaven els conservadors sense recórrer a cap dels seus temes o propostes. Fins i tot les pèrdues de la CDU en favor de l'AfD han estat controlables. La línia política de centre no ha provocat cap èxode entre els ortodoxos del partit.

Així, ella té ara tot el poder de la CDU. Però, què vol començar ara? Quina cancellera tindran ara els alemanys? El 2005 Merkel va presentar-se com a reformadora, i gairebé perd les eleccions. Això va fer que el seu valor decaigués. Va fer front a la crisi i va gestionar el país. Però no va emprendre grans reformes, no ho va fer ni amb l'SPD ni amb l'FDP.

Ara li toca decidir entre els Verds i els socialdemòcrates. Amb els Verds, teòricament, podria començar el seu primer projecte, la renovació ecològica del país. Per contra, amb l'SPD podria reunir una majoria àmplia i estable.

Sembla que Merkel es decidiria per la majoria. A principis de setmana va deixar clar que, pròximament, parlarà amb l'SPD. Això vol dir que haurà d'esperar encara que se celebri divendres la reunió dels socialdemòcrates per a poder decidir el seu futur.

Per a l'SPD, el resultat és un desastre. Diumenge, a la casa Willy Brandt esclafien plors a mesura que rebien els primers escrutinis per les pantalles. Evidentment, els socialdemòcrates estaven preocupats pel seu propi fracàs, amb prou feines un 25,7%. Però encara els feia més mal el resultat de Merkel, un 41,5%, que recordava els temps de l'Alemanya occidental, quan Helmut Kohl era al bell mig de la seva esplendor. A l'oficina del candidat Peer Steinbrück regalimaven les llàgrimes.

Què cal fer? L'SPD està dividit. Els uns no volen entretenir-se a estudiar els errors, sinó mirar d'aconseguir un pacte amb la CDU. El president de l'SPD, Sigmar Gabriel, pertany a aquesta tendència, així com el president del grup

Trittin, cap del grup parlamentari dels Verds.

parlamentari Frank-Walter Steinmeier i el mateix candidat Steinbrück.

N'hi ha d'altres que temen una nova edició de la gran coalició. Diumenge, alguns socialdemòcrates de pes al partit desitjaven que Merkel obtingués la majoria absoluta. D'aquesta manera, el partit no hauria d'haver justificat el rebuig a un possible pacte amb la CDU. Els objectors d'aquesta coalició estan liderats per Hannelore Kraft, la presidenta de Rin del Nord – Westfàlia. Durant els primers escrutinis, ella era a la mateixa sala que Sigmar Gabriel, per transmetre-li un missatge clar: l'SPD a Rin del Nord – Westfàlia no aprovaria un pacte amb la CDU. No va ser una conversa agradable, també va sortir el tema de la feina feta pel cap del partit i els presidents del grup parlamentari.

N'hi ha molts que pensen com Kraft a l'SPD. Es pregunten què en traurà el partit, de ser els socis minoritaris de Merkel. No van sortir escaldats de l'última gran coalició? No van convertir-se en una ombra de la CDU?

És per aquest motiu que molts socialdemòcrates no confien en Merkel.

A la festa de les eleccions de diumenge el vespre es va tornar a sentir la frase "vídua negra" parlant sobre la cancellera. És l'aranya que es menja

el seu company després de l'aparellament.

Kraft busca l'enfrontament i sona gairebé com una amenaça: "L'obstacle de la diferència de continguts és molt gran", diu, "no és una vergonya quedar-nos a l'oposició".

Kraft va portar aliats influents diumenge a Berlín, per tal de fer forta la seva posició contra la gran coalició. I així, va arribar Michael Groschek, el seu ministre de Transport. "L'SPD no vol ser un trofeu per a la victòria de Merkel" va dir ell. "En el lideratge polític també es tracta de saber evitar la cadira de govern i quedar-se al banc de l'oposició".

El vice-president de Rin del Nord – Westfàlia, Marc Herter, afegia: "Merkel s'empassa els seus socis de coalició. Nosaltres no ens hem presentat per a mantenir un dels dos partits de govern actual a la presidència".

També hi va haver oposició en d'altres federacions regionals. A Baden-Württemberg o Renània Palatinat, temen que, en cas d'una gran coalició, no perdin les seves pròpies forces. El sector d'esquerres del partit té por que les negociacions del pacte no enterrin tots aquells temes que també són importants: l'augment dels impostos, el

salari mínim, el fre dels lloguers. Des del mateix vespre de les eleccions, militants de renom del partit elaboraven plans per tal d'evitar la gran coalició.

Van al·ludir a la frase "encàrrec d'oposició", que havien rebut dels electors de l'SPD. "No ens podem convertir en l'element necessari per a una mala política".

El líder de l'organització de joves de l'SPD, Sascha Vogt, va capgirar l'enginyosa observació de l'antic president del partit Franz Müntefering a favor de la coalició, dient: "Ser a l'oposició no és cap merda". Per tal que la baralla quedi sota control, els militants volen guanyar temps. Dissabte, el president del partit de l'SPD, Sigmar Gabriel, ha convocat una reunió a Berlín. Allà s'haurà de decidir si s'han d'iniciar converses amb la CDU.

Per a Sigmar Gabriel, la situació és complicada. Per una banda, no vol ser l'home que obre la porta a Merkel sense cap dilació. Per l'altra, troba que s'enfronta a un panorama temptador, ser vice-canceller al consell. I encara hi ha una altra raó que el convenç a favor de la coalició; es tracta de l'oportunitat històrica per a un socialdemòcrata de convertir-se en president de la Comissió Europea l'any vinent. Amb un soci

de coalició de l'SPD, Merkel no podria oposar-se al Consell Europeu, al candidat de l'SPD Martin Schulz.

És per aquest motiu que a Gabriel se li ha acudit una estratègia, ell és al grup parlamentari del Parlament, liderat pel seu rival de l'SPD, Frank-Walter Steinmeier. Dilluns va dir que, evidentment, ell substituiria Steinmeier com a president del grup parlamentari. Per un costat, això solucionaria la rivalitat amb Steinmeier. Per l'altre, ell s'encarregaria que el grup parlamentari s'erigís com a centre de poder del partit.

Contràriament als militants de la base del partit, els 192 diputats de l'SPD estan a favor d'una gran coalició. Els parlamentaris saben que la participació al govern comporta nous llocs de treball. A més, no volen que es convoquin reeleccions, atès que ara ja han lluitat amb esforç per un mandat de quatre anys.

De tota manera, no és clar si Steinmeier podrà ser durant gaire temps president del grup parlamentari. El partit creu que, en el cas d'una gran coalició, seria bo que Steinmeier entrés al consell de ministres i fos ministre de Finances. Llavors, Peer Steinbrück, prendria el seu càrrec al Parlament i ocuparia un càrrec de gran importància. D'aquesta manera, podria complir la promesa que es va fer de no treballar sota la figura de Merkel.

Gabriel és conscient que el partit només acceptarà una coalició en cas que s'assoleixin objectius com ara la introducció d'un salari mínim i l'eliminació de la subvenció destinada a les famílies que cuiden els nens a casa. En cas que Merkel i Seehofer no acceptessin el paquet de l'SPD, Gabriel culparia la CDU del fracàs de les negociacions.

El president de l'SPD sap que ell també necessita un èxit personal en les negociacions. Ha de donar resposta a la candidatura fracassada de Peer Steinbrück. Amb Steinbrück, el partit tenia un home a l'avantguarda que sempre parlava de reformes econòmiques i explicava a la població per què resultava necessari un augment dels impostos. No semblava creïble.

Segurament Gabriel superarà el seu error polític. Per a Jürgen Trittin, dels Verds, això no és ben bé així. La seva derrota ha estat tan forta, que la cúpula

Claudia Roth (a l'esquerra) ha declarat que no tornarà a ocupar cap càrrec. A la dreta, Cem Özde-

del partit desinflarà un pèl el globus, però només un pèl. Els sis membres de la comissió executiva van decidir que renunciarien al càrrec durant el pròxim congrés del partit. Així mateix, es tornaran a escollir els sis membres del consell.

Tot i això, el president del partit dels Verds, Cem Özdemir, ja ha declarat que es tornaria a presentar. "Tots els membres de la comissió executiva i del consell del partit tornaran a ser candidats en el proper congrés".

Així doncs, tot continuarà igual a partir d'ara? El president del grup parlamentari, Trittin, tampoc té pressa a explicar-se, tan poca com la cocandidata Katrin Göring-Eckardt. A més, tots dos estan capficats en una altra tasca. La comissió executiva ha creat una delegació de quatre representants perquè, si fos el cas, poguessin mantenir converses amb la CDU: es tracta dels dos caps de llista i els dos presidents

del partit. Per tant, seria una catàstrofe si algú hagués de deixar el seu càrrec abans d'hora.

Ara com ara, sembla que l'única que hagi de pagar les conseqüències del desastre sigui la presidenta del partit Claudia Roth. No tornarà a ocupar cap càrrec.

El vespre de les eleccions, Trittin va repetir una paraula, amb què normalment no se l'identifica: junts. "Hem perdut junts", diu ell, "hem d'agafar força junts i junts hem d'analitzar els errors". El polític, que normalment ha actuat en solitari, busca ara un acostament. Però no l'acaba de trobar.

En uns altres partits s'ajunten moltes persones rere els micròfons. Però quan Trittin comparegué a la Columbia Halle de Berlín, només hi havia l'altra cap de llista, Göring-Eckardt, al seu costat. Els presidents del partit, Roth i Özdemir van seguir el discurs des d'una distància prudencial, des del balcó.

mir, president dels Verds.

En marxar, Trittin va provar de tocar-li l'espatlla a Göring-Eckardt de manera vacil·lant, ella es va apartar, ell es va estremir. En els Verds, cadascú va morint per si sol, políticament, és clar.

Les últimes setmanes han estat esgotadores per a Trittin. Va començar la campanya electoral amb l'esperança d'arribar a vice-canceller i ministre de Finances. Tres dies abans de les eleccions, va ser titllat de pederasta a Colònia. Els manifestants aixecaven pancartes amb una imatge de Trittin, en què es llegia "Nosaltres sí que estimem tots els

nens". A Göttingen, fa trenta-dos anys, va impulsar un programa electoral que incloïa la impunitat de la pedofília.

Això segurament ha fet mal als Verds. Però encara els ha ferit més el fet que no oferissin cap tema atractiu a la campanya electoral. Ni el dia vegà, ni l'augment d'impostos no són cap imant per als electors. Si no hi ha hagut cap proposta interessant, ha estat també per culpa de Trittin.

Des de feia anys, el president del grup parlamentari s'havia marcat l'objectiu professional de ser ministre de Finances, i per a assolir-ho va comprometre el partit. Trittin va obligar els Verds reticents a donar suport a la política de la cancellera al Parlament. Això li va atorgar importància política i reputació en els afers financers. Però el preu era alt. "El fet que, tant Verds com socialistes renunciessin a una aferrissada lluita contra Merkel sobre el paper que havien de jugar a Europa, va atorgar a la cancellera una hegemonia política inalienable", lamenta Reinhard Bütikofer, l'antic president del partit i actual diputat europeu. "Jürgen Trittin, com a cap de llista, ha tingut un fort domini dins del partit, incloent també els membres d'orientació realista, i un programa electoral amb un ampli consens. Però quan compareixia era com si parlés només pel nostre sector d'esquerres. Katrin Göring-Eckardt no va poder superar aquest dèficit". També l'ecologia va ser víctima del canvi de rumb de Trittin. Com que ell s'interessava per l'economia i la seva col·lega Göring-Eckardt per l'àmbit social, els Verds van perdre la defensa dels punts clau d'actuació. "La nostra competència principal en matèria de medi ambient i energia no ha estat el focus de la campanya", exclama el ministre de Consum de Baden-Württemberg, Alexander Bonde. Així, "s'ha perdut una oportunitat" de presentar una alternativa a l'economia.

En lloc d'això, els Verds es van trobar immersos en debats esgotadors i incomprensibles sobre el complicat model d'augment de taxes i d'impostos. "Ens hem convertit en un partit d'Excel", es queixa el ministre de Medi Ambient de Kiel, Robert Habeck. Aquí, Trittin havia tornat a ocupar una figura central; al cap i a la fi ell volia ser ministre de Finances.

A tot això, cal sumar-hi la supèrbia del partit. Fa dos anys, les enquestes els donaven uns resultats del 20% i alguns creien fins i tot que arribarien a superar l'SPD. Somiaven la cancelleria, creien que eren al mig de la societat i van arribar a la conclusió que podrien liderar una campanya política atrevida.

Hi ha cinc milions de votants que volen que els verds guanyin, deien. Al final en van ser 3,7. Joschka Fischer ho comenta de la manera següent: "Sembla que la cúpula actual dels Verds hagi envellit, però que encara no s'hagi fet gran. Han seguit una estratègia que no sols no ha guanyat nous electors sinó que ha foragitat els votants habituals. En lloc de parlar sobre el medi ambient i Europa, educació i família només ens hem referit a les taxes i als impostos. Va ser un error fatal el fet de reduir els Verds només al debat econòmic d'esquerres. En això entrem en una competència sense pietat amb l'SPD i Die Linke."

No es pot culpar de tot a Trittin. Els altres líders del partit també han compartit aquestes decisions essencials. Només n'hi va haver un que es va revelar incipientment, però va ser massa covard per a arribar gaire lluny. El president de Baden-Württemberg, Winfried Kretschmann, a principis d'any va aixecar una veu crítica contra el programa del partit en el congrés celebrat a Berlín. Com que no el va seguir gairebé ningú, va abandonar la lluita.

Ara, Kretschmann torna a pujar al vaixell. El vespre de diumenge, com a representant del *land* de Baden-Württemberg a Berlín, es va trobar amb Cem Özdemir. Al bell mig de tot parlaven l'un amb l'altre, com si el tema no pogués esperar ni un minut més. Özdemir no parlava, xiuxiuejava. Conversaven sobre els caps de llista, també va aparèixer la frase "els presidents del grup parlamentari". No hi ha dubte que debatien sobre les conseqüències que el seu partit havia d'assumir. Kretschmann sap que ara ha de canviar alguna cosa. Per aquest motiu, el mateix vespre de les eleccions, ja començava a fer l'anàlisi dels errors. "Els ponts que havíem construït amb l'economia, s'han esquerdat", i afegeix: "hem tancat la porta amb un cop ben fort". En el seu *land* ja se n'havien adonat: "les

Les enquestes fa dos anys donaven als Verds el 20%, al final van ser el 3,7%

“Europa no espera”

—Senyor Kauder, sabeu de qui és la cita “els socialdemòcrates han anat molt cap a l’esquerra, les paraules claus són: pujada d’impostos i comunitat de deutors. Aquest SPD no és capaç de governar”.

—La vaig dir jo.

—Això va ser durant la campanya electoral. Però ara sí que voleu governar amb l’SPD. Què ha canviat?

—Els electors han donat un encàrrec clar de govern a Angela Merkel i a la CDU. Però ens veiem obligats a buscar un soci. Aquest també és un resultat de les eleccions. És per això que, pròximament, volem mantenir converses amb l’SPD. Però les negociacions per a una coalició encara no han començat. Evidentment, hi ha moltes propostes de l’SPD que no acceptem. Ara es tracta de parlar sobre com podem superar aquestes diferències, en cas que realment s’iniciessin les negociacions. Pot ser que, després de les eleccions, l’SPD també vegi algunes coses diferents.

—L’ordre dels resultats deixa entreveure alguna preferència? Prefereix fer un pacte amb l’SPD, més que no pas amb els Verds?

—L’SPD és simplement el grup parlamentari més gran. Per aquest motiu rebran la nostra primera oferta. Després de les declaracions a la campanya electoral, per mi també és substancialment la primera preferència.

—En una gran coalició tampoc seríeu propens a arribar a acords incòmodes. L’SPD vol apujar els impostos i introduir un salari mínim,

—És meua la frase que diu: la política comença quan s’observa la realitat. Els electors ens han col·locat davant d’aquesta nova realitat, i ara hem de formar un govern estable per al nostre país. Debatem els punts més controvertits. Abans, però, durant aquesta setmana la CDU i la CSU deixaran clares les seves postures.

—Hi ha propostes que podrien tirar-se endavant més bé amb l’SPD que amb els Verds?

—Per a mi, hi ha alguns punts que

El president del grup parlamentari de la CDU, 64 anys, explica l’estratègia de les negociacions per a la coalició.

han de ser cabdals en les negociacions a l’hora de formar coalició, sigui amb qui sigui. En primer lloc, el tema del canvi energètic i de retruc el preu de l’electricitat. En una competència forta i creixent, el preu de l’electricitat ha esdevingut un elevat factor financer per a la nostra economia, i també per als consumidors. A més, crec que necessitem una nova comissió federalista.

—Quines tasques tindria aquesta comissió?

—Entre altres coses, s’hauria de parlar sobre la supressió de la prohibició de cooperació en l’àmbit educatiu, i

sobre les relacions econòmiques entre l’estat, els *lands* i les comunes.

—L’SPD es fa pregar i no vol posar fàcil l’entrada en una gran coalició. Ara hi ha per primer cop una convenció. Ja és clar quan arribaran les primeres negociacions?

—Hem de donar-nos temps, no podem tirar-nos-hi de cap. De totes maneres, també dic que Europa no esperarà la formació de govern a Alemanya. Hem de ser bons negociadors. Estem disposats a abordar les converses des del respecte total. Sé que, per exemple, per a l’SPD no seria fàcil, si el govern hagués de prendre decisions

mentre duren les negociacions. Per això, proposo repetir el mateix procés que havíem acordat en les últimes negociacions per a la gran coalició: les decisions que es prenguin durant les negociacions, seran acordades amb el grup de treball per a la coalició.

—La nova gran coalició treballarà amb indicis diferents dels de 2005. Llavors vós i l'ara difunt Peter Struck varen ser dos defensors de l'estabilitat. Avui hi ha l'alternativa d'SPD-Die Linke-Verds.

—En aquest punt estic ben tranquil. L'SPD no pot refusar una coalició amb nosaltres tan fàcilment. SPD-Die Linke-Verds té una majoria de quatre vots. Per tant, no és cap alternativa. Jo crec que si la CDU i l'SPD acordessin un projecte comú, hauríem de fer tot el que fos possible per assegurar l'èxit conjunt.

—En una gran coalició, tot i els excepcionals resultats de les eleccions, la CDU tindria menys ministres que en l'última legislatura. Com ho volen plantejar al seu partit?

—Hi ha hagut una cosa que, per a nosaltres, sempre ha estat clara. Primer són les persones i el país, després el partit, i finalment l'individu.

—Segurament, en una coalició CDU-Verds no es perdrien tants càrrecs. Què és el que juga en contra d'un pacte amb els Verds?

—Després de tot el que han defensat els Verds a la campanya electoral, una coalició serà difícil. Paraula clau: grans pujades d'impostos, paraula clau: dia vegà, paraula clau: comunitat de deutors.

—Angela Merkel, amb la seva línia de modernització, ha assolit un resultat que els conservadors del partit sempre li havien reclamat "40% més x". Ja s'ha acabat el debat entre renovació o immobilitisme?

—Un partit del poble, que clarament ha aconseguit un 40% en unes eleccions al Parlament està àmpliament consolidat en la societat. Tenint en compte aquest context, no crec que sigui necessària cap discussió sobre el perfil de la CDU.

—La CSU ha ajudat molt en la consecució dels bons resultats. Teniu por de Baviera?

—Què vol dir aquí "tenir por"? Horst Seehofer ha obtingut grans resultats electorals. I jo prefereixo interlocutors que estiguin segurs de si mateixos que no pas que tinguin dubtes. Per això, ja tinc ganes de començar les nostres converses.

—Ara arribarà el peatge per a estrangers?

—Aquesta qüestió la resolrem entre tots de manera harmoniosa. Ja coneix la meua opinió i la de la cancellera. A nosaltres no ens convenç gaire la introducció d'un peatge, perquè som conscients de les dificultats legals europees.

—Va ser un error no acceptar el vot útil de l'FDP?

—Un president de partit sempre ha d'actuar a favor del seu partit. La Baixa Saxònia ha mostrat què passa quan no girem la vista cap a nosaltres. Tot i així, he treballat de gust amb l'FDP i no aconsello que els esborrem de la llista. L'FDP es recuperarà.

—Què és el que l'FDP ha fet mal fet?

—Alemanya necessita un partit liberal, però aquest hauria d'exposar de manera convincent per quins motius és indispensable. Ha de fer una proposta, i no per a sectors petits de la població, sinó per a totes les capes de la societat. I ha de mostrar que ha entès les preocupacions i les necessitats de les persones normals, tant si es tracten polítiques d'ocupació com pensions.

—Espereu un retorn de l'AfD a les eleccions europees?

—Ens fixarem en l'evolució del partit. Sobretot pel fet que el tema de l'AfD no és només important en relació amb les eleccions europees. El partit ha apuntat amb força a temes populistes, precisament també en política exterior. Continuarem fent campanya per a tota aquella gent que ha votat l'AfD, per comunicar-los com n'és de rellevant Europa i l'euro per a Alemanya. No seguirem la veta a ningú.

*Melanie Amann
Peter Müller
© Der Spiegel*

El Verds hauran de respondre amb rapidesa la qüestió dels seus representants

portes de l'economia estan tancades". La política verda va perdre la justa mesura. En això està també la causa de la derrota: "Contra l'economia no hi ha força de govern que guanyi".

Llavors, va abordar de nou les dues preguntes que els Verds han de respondre amb rapidesa: la qüestió dels representants i de la coalició. "Per a corregir el rumb és necessari que hi hagi conseqüències personals, necessitem una reorientació".

Si ara es mantinguessin converses entre els Verds i la CDU, forçosament els representants del partit haurien de romandre al càrrec. Trittin hauria de negociar amb la cancellera un possible pacte. En aquest cas, potser Trittin podria ocupar el Ministeri de Finances, el perdedor que se surt amb la seva. Un canvi de generació seria diferent.

Justament ara, per a molts joves Verds, és més important assolir una claredat en el partit que no pas trencar-se les banyes amb una possible coalició. "Hem d'actuar de manera que, per a les properes eleccions del 2017, puguem aprofitar tot el nostre potencial", diu la membre del consell del partit Annalena Baerbock.

Així, els líders més vells creuen que una coalició entre CDU i els Verds seria agafar-se a la taula de salvació. Per contra, els més joves poden esperar a governar. "CDU - Verds no seria lògic després dels nostres resultats i d'aquesta campanya electoral" diu Baerbock. El polític per a assumptes d'economia Gerhard Schick apunta que no fa "una campanya política pel canvi verd per a acabar formant part de l'immobilitisme amb la CDU". Si el canvi de generació hagués de ser necessari per a governar, hi hauria de ben segur noves cares a la primera fila. El polític Anton Hofreiter, del sector d'esquerres, podria competir amb Trittin per la presidència del grup parlamentari. Renate Künast hauria de traspasar la posició d'orientació

realista (*realo*) de la copresidència o bé a Göring-Eckardt o bé a l'experta en economia Kerstin Andreae. A la cúpula del partit hi hauria la substitució de Roth, per l'antiga ministra de Medi Ambient de Saarland, Simone Peter.

Si es comparen els tres partits, que podrien formar part del nou govern, l'alternativa és clara: la gran coalició seria el pacte més fàcil, la base del consens a Alemanya entre patronals i sindicats, el principi del mínim comú denominador. Salari mínim, abandonament de l'energia nuclear, rendes mínimes: si es posen els programes electorals de la CDU i l'SPD l'un al costat de l'altre, no costa gaire pronosticar quins haurien de ser els pròxims acords. El títol d'una coalició entre CDU i SPD podria ser "que tot continuï igual", o bé "ni un experiment". El principi de govern predominant seria l'avorriment organitzat.

Per una altra banda, un pacte entre CDU i els Verds podria ser una aventura, un risc per a les dues parts, però també una oportunitat per al país. Les diferències entre els ecologistes i els cristianodemòcrates semblen, a primera vista, més grans que les que hi pugui haver entre la CDU i l'SPD. I és que els Verds han defensat posicions més d'esquerres que l'SPD durant els últims anys.

Tot i així, el fet que uneix els dos partits és que els seus electors sovint resideixen a les mateixes zones. I ideològicament també són pròxims. Un cristianodemòcrata conservador pot entendre sense problemes el principi de la sostenibilitat, fet que compta com una de les conviccions bàsiques entre els Verds. El respecte per a la creació, la justícia entre generacions i la política econòmica, que lliga més amb la classe mitjana que no pas amb la gran indústria. Aquesta barreja no sols podria ser la base de la coalició amb els Verds, sinó que també faria avançar el país.

Quant a la política econòmica, la CDU i els Verds estan més a prop del que podria semblar. L'afany de la CDU i la CSU de limitar el nou endeutament, coincideix amb l'objectiu dels Verds de representar les generacions futures. Tots dos consideren que una finança pública amb bona salut és la base per a un estat estable.

Pel que fa a la política fiscal, la CDU es distancia en la mateixa mesura tant d'un com de l'altre possible soci de coalició. Tant l'SPD com els Verds han presentat l'augment d'impostos per a les rendes altes en la campanya electoral. Malgrat tot, des del passat diumenge hi ha una diferència important entre tots dos partits. Al contrari que a l'SPD, dins el partit ecològic és molt més extensa la idea que basar la campanya electoral en la justícia social i la redistribució de la renda no és la decisió més encertada.

També és significatiu el marge polític per arribar a acords. La CDU podria arribar a un pacte amb la taxa fiscal, si els Verds renunciessin als seus plans referents a l'impost sobre el capital i s'escoltessin les idees de la CDU d'augmentar la pressió fiscal sobre les persones amb rendes mitjanes i altes.

Pel que fa a la política del mercat laboral i social, no presenta cap obstacle insuperable per al proper joc de coalicions, ni en les negociacions amb els Verds, ni en les converses per a formar la gran coalició amb l'SPD.

Més difícil ho haurien de tenir els socialdemòcrates per a destacar en el seu propi àmbit polític amb un soci polític que fa temps que ha assumit les seves demandes. Queda tan sols una intensa lluita pels detalls.

Pel que fa a la proposta de la jubilació als 67, les diferències entre partits són poc perceptibles, i les ajudes a les mares de la CDU, ja fa temps que apareixen en el programa de l'SPD. Finalment, el salari mínim tampoc no hauria de ser un gran entrebanc amb una cancellera que, juntament amb l'FDP, ha establert més llindars salarials per a sectors professionals específics que no pas els seus predecessors socialistes.

La mida dels obstacles d'una coalició entre els Verds i l'SPD és idèntica, per exemple en el cas de la subvenció destinada a persones que es fan càrrec dels nens a la llar. En aquest punt, la qüestió és més aviat quants milers de milions d'euros cal destinar a les ajudes a famílies. Es tracta de debatre quin model de família i societat persegueixen els partits al segle XXI.

Aquestes subvencions han estat la mesura més criticada per l'SPD i els Verds, en diuen "el premi dels fogons", ja que insta les dones a tornar a adop-

Kretschmann, president de Baden-Württemberg

tar el rol de mestresses de casa. Tot i així, la llei es va aprovar fa temps, i les subvencions es paguen des d'agost. Ara, l'SPD o els Verds han d'evitar una liquidació retroactiva.

Per una altra banda, el peatge per a vehicles és defensat en solitari per la forta CSU. La CDU, l'SPD i els Verds refusen la proposta. Com que el líder de la CSU, Horst Seehofer, ha lligat la seva supervivència política a aquesta qüestió, s'ha d'arribar a un compromís. Ja es va dibuixant un possible acord, i

Un pacte entre CDU i els Verds podria ser un risc, però una oportunitat per al país

berg: “Els ponts que havíem construït amb l’economia, s’han esquerdat”.

és que tots els partits podrien invertir més diners en carrers, ponts i xarxes ferroviàries.

Per tant, la política de transport ja no suposaria cap impediment per a la formació de qualsevol coalició, contràriament al canvi energètic, la reforma més gran en què reposen tots els esforços.

La cancellera és conscient de la urgència del tema. Sobretot pel fet que els ciutadans ja han perdut les ganes d’abandonar l’energia nuclear a causa de la pujada dels preus de l’energia. En aquest sentit, la gran coalició seria l’opció més fàcil. Peter Altmaier podria continuar sent ministre de Medi Ambient, els dos partits es posicionarien a favor de les energies fòssils, i el Bundesrat, el Consell Federal, no s’hi oposaria.

Una coalició amb els verds, per contra, podria provar de crear una nova societat industrial amb la base d’energies sostenibles; construir una xarxa d’energia orientada al futur a partir de

centrals elèctriques descentralitzades i una proposta d’enllaç intel·ligent entre l’ecologia i la nova Ökonomie (economia ecològica).

A més, els Verds i la CDU tenen postures més semblants pel que fa a la política energètica que no pas la CDU i l’SPD. El president de Baviera, Horst Seehofer, es mostra a favor de l’energia sostenible perquè tothom en treu profit; tant els constructors, els principals electors, com els propietaris d’immobles amb les seves plaques solars a les teulades. I és que els costos de l’energia no són tan dolorosos per a la classe mitjana com per a les persones amb rendes baixes, aquests últims són els electors de l’SPD.

En termes de poder polític i des del punt de vista de la CDU, hi ha molts elements que parlen en contra d’una unió amb els Verds. Al Bundesrat aquesta coalició no tindria cap suport. I a Merkel l’han votada perquè les persones esperen estabilitat. Ara no vol

L’estabilitat és el que esperen els votants del partit guanyador d’Angela Merkel

cap soci de coalició que lluiti contra si mateix. És ben paradoxal, justament com que els Verds són tan inestables, no els vol com a socis. I fins i tot, si Trittin estabilitzés el seu partit i obrís negociacions amb el partit de Merkel, una coalició amb ell és inimaginable per a molts militants de la CDU.

La classe política de base de la CDU està tan poc preparada per a un partit ecologista, com els mateixos simpatitzants dels Verds. Coalicions com les d’Hamburg han demostrat que els acords entre CDU i els Verds només funcionen quan els polítics poden il·lusionar el seu propi partit. Ole von Beust va tenir sort durant un cert temps a Hamburg, però després de la seva retirada, la coalició va desaparèixer ràpidament.

A part d’això, els apropaments amb els Verds topen amb la resistència feroç de la forta CSU. El cap de la CSU, Horst Seehofer ja mostra una negativa contra possibles negociacions: “Mai no mantindré diàlegs com aquests”.

Günther Oeringer, membre de la presidència de la CDU i comissari europeu, s’ho mira des d’una òptica més pragmàtica: “Jo dono suport a ofertes de diàleg sinceres des de tots dos partits, en què quedin clars els consensos i les disconformitats”. Un avantatge de caminar al costat dels Verds podria ser que s’haurien de cedir molts menys ministeris que a l’SPD.

Tot i que és complicat que l’SPD aconseguixi vuit ministeris com el 2005, llavors la CDU en tenia set i la cancelleria, la proporció en la repartició de càrrecs hauria de ser més equitativa que en el pacte amb l’FDP.

El Ministeri de Finances serà el que desencadenarà la lluita aferrissada. Angela Merkel vol conservar la cartera d’economia de totes passades. Sense el ministre de Finances no es pot avançar, ni en el terreny de l’eurocrisi ni en la propera reorganització de les relacions

La ministra Ursula von der Leyen, amb la presidenta Merkel. Una Hilary Clinton alemanya?

econòmiques entre l'estat i els *lands*. És per això que l'SPD provarà d'ocupar també aquesta cartera. I és que el Ministeri de Finances és un annex de la cancelleria.

Wolfgang Schäuble és el responsable d'aquest ministeri. Si Merkel no decidís mantenir-lo a l'economia, ocuparia el càrrec de ministre d'Afers Estrangers o potser el de president del Parlament. De la mateixa manera, la ministra de Treball, Ursula von der Leyen, no quedaria gaire temps desamparada, en cas que els socialdemòcrates tornessin a les seves carteres habituals. La metgessa podria representar el Ministeri de Salut, però destacaria més com a ministra d'Afers

Ursula von der Leyen, ministra de Treball, pot ser la possible successora d'Angela Merkel

Estrangers, com una Hilary Clinton alemanya.

De bon grat, Peter Altmaier continuaria sent ministre de Medi Ambient, tot i que serviria la seva cancellera en qualsevol altra demanda. Per a la CSU, resten els temes d'interior, transport, agricultura o defensa.

És poc, però la gran coalició no podrà evitar l'escassetat de càrrecs. Per altra banda, una coalició amb l'SPD troba un altre estímul en el Bundesrat, atès que tant socialistes com cristianodemòcrates tenen una àmplia representació. I això evitaria disputes entre partits.

De totes maneres, el conflictes ja estan programats: els *lands*, representats al Bundesrat, podrien unir-se contra l'estat sota la pressió del fre a l'endeutament.

La gran preocupació de la CDU era que l'SPD pogués trencar la coalició i formar govern amb els Verds i Die Linke. Però amb els resultats de les eleccions, aquesta inquietud s'ha esvaït del tot. Això és el que sempre advertia el president del grup parlamentari, Volker Kauder. Però ara, la majoria teòrica entre tots tres partits és tan ajustada, que l'SPD no correria aquest risc.

Teòricament ara Merkel pot amenaçar l'SPD: en cas de necessitat pot aliar-se amb els Verds.

A Alemanya hi ha hagut dues grans coalicions, del 1966 al 1969 i del 2005 al 2009. Durant la primera edició, el govern va aconseguir una reforma econòmica, i a més es van aprovar les controvertides lleis d'emergència. Va ser durant aquell període que es va formar l'Apo, l'oposició extraparlamentària d'estudiants.

La gran coalició de 2005 va tenir tres fases. Va començar plena de forces amb la jubilació als 67. Llavors van discutir llargament. L'infinita disputa va arribar al punt culminant el gener de 2008 en una exclamació del president del grup parlamentari de l'SPD, Peter Struck: "Que els bombin". Es referia a la CDU. A l'estiu, en esclatar la crisi econòmica, els socis van avenir-se i van mantenir l'economia alemanya fins a cert punt estable amb el subsidi per atur parcial, la prima per liquidació de vehicles i la garantia d'estalvis. L'avantatge d'una gran coalició és que no hi ha cap problema de majories al Parlament quan el govern està d'acord en una llei. Els desavantatges rau en

en el fet que, seria d'una banda massa insegura i de l'altra, massa forta.

El soci més petit està tan segur de si mateix, que creu que podria arribar a la cancelleria. Per tant, no digereix gaire bé l'autoritat del cap de govern. De ben segur que Sigmar Gabriel aprofitaria el temps per a fer-se un nom per a les pròximes eleccions. La lluita està programada.

CDU-SPD reuniria més de dues tercers parts dels vots. L'oposició seria desnerida, els Verds i Die Linke junts només sumen el 17% dels vots. A la llarga, això no seria favorable per a una democràcia, perquè és necessari el poder polític.

Però probablement aquest argument no tindrà cap importància en les negociacions. Els partits prendran els camins més fàcils, no pas les sendes més emocionants amb una perspectiva de vertadera renovació del país.

Així doncs, encara queda una qüestió. Durant quant de temps Angela Merkel serà cancellera, tota la legislatura? O renunciarà abans al càrrec

La coalició CDU i l'SPD reuniria més de dues tercers parts dels vots. enfront del 17%

per donar a conèixer el successor per a les pròximes eleccions? El vespre dels comicis va dir que es quedaria fins al final. Però això és fàcil de dir. De primer, començarà la diversió al govern, tan temuda per l'oposició. Però si això canviés, ningú li retrauria que faltés a la seva paraula. Ni tan sols Ursula von der Leyen, que té l'esperança de ser la successora i que, el vespre de les eleccions no va plàner esforços a l'hora de mostrar-li a Angela el seu respecte.

Ursula von der Leyen va portar els seus fills a la seu del partit, com si fos una excursió de classe. Els nens estan nerviosos, inquietos però molt ben educats. La seva mare els dona menjar

del bufet. Llavors entra Angela Merkel amb el seu home. Els nens l'envolten tot d'una, Merkel se sorprèn. "Oh, que macos", diu. Una de les nenes es posa vermella.

Després, fills d'Ursula von der Leyen es fan una foto amb la cancellera. "Rigui, senyora Merkel", demana la cap de l'oficina Beate Baumann des del rerefons. Merkelriu, Ursula von der Leyen se n'alegra. Per a ella, la situació només podria haver estat més bonica si els seus fills haguessin aparegut a la foto amb una altra cancellera: no de costat amb la *mareta*, sinó amb la *mare*.

Nicola Abé, Ralf Beste, Sven Böll, Markus Dettmer, Horand Knaup, Dirk Kurbjuweit, Peter Müller, Christoph Pauly, Christian Reiermann, Gordon Repinski, Michael Sauga, Cornelia Schmergal, Barbara Schmid, Gerald Traufetter

© Der Spiegel

Traducció de Gemma Repiso

8 D'OCTUBRE DE 2013
22.30 HORES
PALAU DE CONGRESSOS
DE CASTELLÓ

AL TALL
PER SEMPRE
ÚLTIM CONCERT
A CASTELLÓ

VENDA D'ENTRADES:
EL CORTE INGLÉS
TICKETEA
LIBRERIA BABEL DE CASTELLÓ

ENTRADES
A LA VENDA

18 D'OCTUBRE DE 2013
22.00 HORES
PALAU DE CONGRESSOS
DE VALÈNCIA

ORGANITZA: BABEL PRODUCCIONES

AL TALL
PER SEMPRE
ÚLTIM
CONCERT

ENTRADES
EXAHURIDES